

ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΣ ΑΠΟΙΚΙΣΜΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ Ν. ΙΤΑΛΙΑΝ

Εἰς ἐφημερίδα τῆς 17-1-1970 δημοσιεύεται ἡ ἐξῆς εἶδησις ἐκ Τάραντος τῆς Ἰταλίας :

«Νεκρούπολη, πού χρονολογεῖται ἀπὸ τὸν ἐνδέκατο π. Χ. αἰῶνα, ἀνεκαλύφθη στὸ Τόρρε Καστελούτσινα, μερικὰ χιλιόμετρα νοτίως τοῦ Τάραντα. Ἐκατὸ περίπου τάφοι, ἄλλοι μὲ λείψανα καὶ ἄλλοι μὲ τέφρα νεκρῶν, ἤρθαν στὸ φῶς. Στούς τάφους βρέθηκαν κυρίως λήκυθοι καὶ ἔργα κεραμικῆς. Οἱ ἔρευνες τῶν ἀρχαιολόγων δὲν ἐπέτυχαν μέχρι τῆς στιγμῆς τὴν ἀνακάλυψη ἰχνῶν κατοικιῶν, οἱ ὁποῖες κανονικὰ θὰ ἔπρεπε νὰ βρίσκονται σὲ μικρὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὴ νεκρούπολη.

Ὁ «μικτὸς» χαρακτήρας τῶν τάφων αὐτῶν ἐπιβεβαιώνει τὴν ἄποψη περὶ Μυκηναϊκοῦ ἀποικισμοῦ στὸν κόλπο τοῦ Τάραντα, πού ἄρχισε περὶ τὸν 14ον αἰῶνα π. Χ. καὶ διήρκεσε καὶ μετὰ τὴν κατάρρευση τῆς ἡγεμονίας τῶν Μυκηναίων τὸν 12ον αἰῶνα. Ἐκατοντάδες μυκηναϊκὰ εἶδη κεραμικῆς ἀνεκαλύφθησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη στὴ γύρω περιοχῇ, πρᾶγμα πού ἀποτελεῖ μαρτυρία τῆς σπουδαιότητος τῆς μυκηναϊκῆς παρουσίας στὸ νοτιώτατο ἄκρο τῆς ἰταλικῆς χερσονήσου κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, πολὺ πρὸ τοῦ κυρίως ἑλληνικοῦ ἀποικισμοῦ τῶν ἱστορικῶν χρόνων, τὸν ὄγδοον αἰῶνα».

Περὶ τῶν προϊστορικῶν αὐτῶν ἀποικιῶν οὐδὲν μέχρι πρὸ τινος ἐγνωρίζομεν. Παλαιότερον ὁ Κ. Παπαρρηγόπουλος (τόμος Α' σ. 298, ἔκδ. Ἑλευθ.) γράφει : «Ἀρχαιοτάτη δὲ τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἑλληνικῶν ἀποικιῶν ἦτο ἡ Κύμη, τῆς ὁποίας καὶ ἡ ἀρχὴ (ἡ ὑπογράμμισις ἰδική μου) ἡ ἀρχὴ ἀνατρέχει εἰς χρόνους ἀγνώστους καὶ προηγουμένους τῶν ἱστορικῶν».

Ἦδη, αἱ ἀνακαλύψεις τῶν ἀνασκαφῶν τῶν τελευταίων ἐτῶν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Τάραντος βεβαιῶνουν ὅτι ὁ ἑλληνικὸς ἀποικισμὸς τῶν ἱστορικῶν χρόνων δὲν εἶναι ὁ ἀρχικός, καὶ ὅτι προηγῆθη αὐτοῦ ὁ μυκηναϊκὸς ἀποικισμὸς.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην θεωροῦμεν ἐπίκαιρον νὰ ὑπενθυμίσωμεν τοὺς στ. τοῦ Βακχυλίδου, (ἐπίνικος 11 (10) ¹¹³⁻¹²³ : ΑΛΕΞΙΔΑΜΩ ΜΕΤΑΠΟΝΤΙΝΩ), εἰς τοὺς ὁποίους γίνεται λόγος δι' ἀποικισμὸν τῶν Ἀχαιῶν—μετὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον—εἰς Μεταπόντιον, ὅπου οὗτοι καθίδρυσαν καὶ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος τῆς λατρευομένης παρὰ τὸν καλλιέροον Λοῦσον τῆς βορείου Ἀρκαδίας («Λοῦσον ποτὶ καλλιρόαν» στ. 96). Οἱ στίχοι οὗτοι κατὰ διόρθωσιν Maas εἶναι οἱ ἐξῆς :

(Ὁ ποιητὴς ἀπευθύνεται πρὸς τὴν Λουσιάτιδα Ἄρτεμιν)

- 113 Ἔνθεν καὶ ἀρηϊφίλοις
ἀνδρῶσιν ἐς ἱπποτρόφον πόλιν Ἀχαιοῖς
115 ἔσπεο· σὸν δὲ τύχα
ναίεις Μεταπόντιον, ὃ
χρυσέα δέσποινα λαῶν,
ἄλσος, τό τοι ἡμερόεν
Κάσα παρ' εὐνδρον ῥόον
120 ἔσσαντο, κλυτὰν Πριάμοι' ἐπεὶ χρόνῳ
βουλαῖσι θεῶν μακάρων
πέρσαν πόλιν εὐκτιμέναν
χαλκοθωράκων μετ' Ἀτρειδᾶν.

Μετὰ τὰς προσφάτους ἀνακαλύψεις τῆς ἀρχαιολογικῆς σκαπάνης γίνεται φανερόν, ὅτι ἡ παράδοσις, εἰς τὴν ὁποίαν ἐστηρίχθη ὁ ποιητὴς, δὲν εἶναι ἀπλοῦς θρυλλος, ἀλλ' ἔχει ρίζας ἱστορικὰς καὶ μαζὶ μὲ τὰ τελευταῖα ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα ἐνισχύει τὸ συμπέρασμα, ὅτι κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους οἱ Μυκηναῖοι εἶχον ἐγκαταστήσει ἀποικίας εἰς τὴν Νότιον Ἰταλίαν.

ΠΟΙΗΣΙΣ Εἰς ἈΡΧΑΙΟΥΣ ΣΤΙΧΟΥΣ

Nunc Dimittis

Καὶ δὴ τελευτῆς εὐμενοῦς τὸν πρόσπολον
ἔῃς με, Κοίρα· ὡς τεθέσπισται, λαχεῖν
εἶδον γάρ, εἶδον αὐτὸς ἦν σωτηρίαν
ἅπασι προῶξένησας, ὀθνελοῖσι μὲν
φῶς, σῶ δ' ὀμίλῳ λαμπρὸν ἀντέλλον κλέος.

Ἐπίγραμμα μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Ben Jonson

Ὁ τρομέων Αἴδην ὀλοφυρόμενός τε τὸν ἐσθλὸν
σμηκρὴν, οἶμαι, ἔχει πίστιν ἀναστάσεως.

G. M. Lee

Bedford (England)